

הפחתת הסתדקויות בשזיף

רפי שטרן ושמעון אנטמן

מבוא

בזני שזיף שונים, ובעיקר בשזיף המאוחר בלק-ג'ים, קיימת תופעה של הסתדקויות באזור הפיטם. למרות שהנזקים נראים בעיקר לקראת הקטיף (ספטמבר), נראה שהנזק מתרחש בשלב מוקדם יותר של התפתחות הפרי (מאי-יוני). במטרה להפחית את הנזק הועלה רעיון לרסס באוקסינים במהלך התקשות הגלעין כדי להגביר את האלסטיות של דופן התא, וע"י כך אולי למנוע, או לפחות להפחית, את ההסתדקויות שקורות מאוחר יותר תוך כדי גדילת הפרי ומתיחת קליפתו. ב-2005, במהלך ניסיונות להגדלת זני שזיף שונים ע"י אוקסינים, ניתן היה להתרשם שבעצים מטופלים להגדלת פרי היו פחות הסתדקויות במהלך הקטיף.

המטרה

הפחתת הסתדקויות בפרי

חומרים ושיטות

הניסוי נערך על עצי שזיף מזן בלק-ג'ים בחוות המטעים בחולה. נבחנו 2 אוקסינים (פואור ואמיגו) בריכוזים שהצביעו בעבר על פוטנציאל להגדלת פרי כאשר ניתנו באותו מועד (שלב התקשות הגלעין).

הטיפולים שניתנו

1. פואור 25 ח"מ ח"פ
2. אמיגו 0.3% תכשיר
3. ביקורת

הטיפולים ניתנו בעזרת מרסס רובים, בנפח של כ-3 ליטר/עץ, במבנה ניסוי של בלוקים באקראי – 6 חזרות לטיפול, עץ אחד לחזרה. בקטיף היינו אמורים לקטוף את כל פירות העץ ולשלוח למיון לפי 4 דרגות נזק (0 = פרי נקי, 1 = סדק קל מאוד של 1 ס"מ, 2 = סדק בינוני של עד 3 ס"מ, 3 = סדקים קשים – פרי לא ראוי לשיווק). לצערינו, רוב הפרי נגנב מהמטע (בתקופה של מלחמת לבנון השנייה), ונשארו מעט מאוד פירות לבחינה. למרות זאת הפרי שנותר נקטף ומוין.

תוצאות

השפעת טיפולי אוקסין על הפחתת הסתדקויות בפרי (0= פרי נקי, 1= נזק קל מאוד של 1 ס"מ סדק, 2= נזק בינוני של עד 3 ס"מ סדק, 3= נזק קשה – לא ראוי לשיווק).

אחוז פרי בדרגות הנזק השונות				טיפול
קשה (3)	בינוני (2)	קל (1)	נקי (0)	
21.1	2.3	29.4	47.2	ביקורת
17.7	5.1	31.1	46.1	פואור
21.3	2.0	20.5	56.1	אמיגו

מהתוצאות נראית מגמה של שיפור איכות הפרי ע"י הקטנת הנזק לאחר ריסוס באמיגו 0.3%. זה בא לידי ביטוי בעיקר באחוז הפרי הנקי עם הפגיעה הקלה. הפואור לעומת זאת נראה לא יעיל. עם זאת, יש לזכור שהמיון נעשה על מעט מדי פירות (7-10 ק"ג/עץ מתוך כ-70-80 ק"ג/עץ שהיו צריכים להיקטף), ולכן לא ניתן להסיק מסקנות חותכות.

ב-2007 חזרנו על הניסוי באותה מתכונת בתקווה שהפרי לא ייגנב...